

Nurmijärven kunnan omistajapoliittiset linjaukset

Kunnanhallitus 14.02.2022 § 41

Vuoden 2021 talousarvion sitovissa tavoitteissa valtuusto on määritellyt yhdeksi tavoitteeksi kunnan omistamisen tehostamisen. Tavoitteeksi on asetettu, että kunnan omistajaohjauksen ja päätöksenteon tueksi kunnalle laaditaan omistajapoliittiset linjaukset -periaateasiakirja sekä merkittäville konserniyhteisöille säännöllisesti seurattavat omistajatavoitteet.

Omistamisen tehostamiseen liittyy myös arviointi konserniomistusten realisoinnin mahdollisuuksista sekä luopuminen sellaisista omistuksista, joiden strateginen merkitys kunnalle on vähäinen tai luopuminen omistuksista silloin, kun se on strategisesti tai taloudellisesti perusteltua.

Nurmijärven kunnan omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään toimintaympäristön muutokset huomioiden kunnan omistamisen periaatteet, mitä kunta omistaa, millaisia kehittämistavoitteita omistuksille asetetaan sekä miten kunnan omistajapolitiikkaa hoidetaan. Omistajapoliittiset linjaukset määritellään seuraaville kunnan omistuksille:

- kunnan omaisuuserät (maaomaisuus, rakennusomaisuus, kiinteät rakenteet ja laitteet sekä sijoitukset)
- liikelaitokset
- tytäryhtiöt
- osakkuusyhtiöt
- kuntayhtymät

Omistajapoliittiset linjaukset on tarkoitettu ohjeeksi kunnan päätöksentekijöille ja henkilöstölle sekä tytäryhteisöille yksittäisten päätösten tueksi. Tytäryhteisöille asetetaan omistajapoliittisissa linjauksissa toimintaa kuvaavat tavoitteet ja mittarit, joita tarkennetaan vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä. Omistajapoliittisiin linjauksiin sisältyy myös kuntalain edellyttämät omistajaohjauksen periaatteet. Omistajapoliittiset linjaukset on valmisteltu vuoden 2021 aikana yhteistyössä kunnan tytäryhtiöiden kanssa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy Nurmijärven kunnan omistajapoliittiset linjaukset liitteen mukaisesti.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, puh. 040 317 4000

Käsittely

Arto Hägg oli esteellinen (hallintolaki 28.1 § 5 kohta; yhteisöjäävi, Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen jäsen) osallistumaan asian käsittelyyn ja päätöksentekoon Nurmijärven Sähkö Oy:n ja Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen osalta.

Omistajapoliittisista linjauksista käsiteltiin ensin liikelaitosten osalta Nurmijärven Vesi -liikelaitos ja tytäryhtiöstä Nurmijärven Sähkö Oy -konserni.

Liikelaitokset / Nurmijärven Vesi -liikelaitos s. 10–11:

Hyväksyttiin niillä muutoksilla, jotka kunnanhallitus teki edellä 40 §:n käsittelyssä koskien Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen toiminnan yhtiöittämistä 1.1.2023 alkaen.

Tytäryhtiöt / Nurmijärven Sähkö Oy -konserni s. 14–15:

Hyväksyttiin niillä muutoksilla, jotka kunnanhallitus teki edellä 39 §:n käsittelyssä koskien Nurmijärven Sähkö Oy:n omistusjärjestelyitä kaukolämpöliiketoiminnan osalta.

Tytäryhtiöt / Nurmijärven Kodit Oy s. 16–17:

Harri Lepolahti teki Tapiolinnan ja Pispalan kannattamana seuraavan muutosesityksen - kohtaan Näkemys pidemmän aikavälin taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista lisätään seuraava teksti: "Nurmijärven Kodit edistää Nurmijärvellä asumisen yhdenvertaisuutta.

Ikääntyneiden ja erityisryhmien asumisratkaisujen kehittäminen edellyttää kunnalta vahvaa sitoutumista ja tehtävä sopii Nurmijärven Kodeille. Nurmijärven kodit tarjoaa monipuolisia ja esteettömiä asumismahdollisuuksia ikääntyvien ja muiden erityisryhmien tarpeisiin."

sekä

- kohdasta Kannanotto omistamiseen ja näkemys omistuksen kehittämisvisiosta poistetaan sana "palvelutalojen" lauseesta "Yhtiöön perustoimintaan kuulumattomien palvelutalojen sekä liike- ja toimitilojen omistamisen ja hallinnoinnin osalta selvitetään vaihtoehtoisia omistus- ja organisointimalleja."

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosesitys, joten pidetään nimenhuutoäänestys siten, että

esittelijän pohjaesitys = JAA

Lepolahden muutosesitys = EI

Äänestyksen tulos

JAA 8 (Hägg, Kalliokoski, Maijala, Mattila, Mustonen, Raekannas, Örling, Vaulamo)

EI 3 (Lepolahti, Pispala, Tapiolinna)

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän pohjaesityksen.

Kiinteistö Oy Klaukkalan Säästökeskus s. 22:

Arto Hägg teki Mustosen, Kalliokosken, Mattilan, Örlingin, Raekannaksen, Vaulamon, Tapiolinnan, Lepolahden ja Maijalan kannattamana muutosesityksen, että sivulta 22 poistetaan lause "Kiinteistön kunto on kriittisen huono ja". Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa, kukaan ei vastustanut asiaa, joten kunnanhallitus hyväksyi Häggin muutosesityksen yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että se hyväksyy Nurmijärven kunnan omistajapoliittiset linjaukset seuraavin muutoksin:

Liikelaitokset / Nurmijärven Vesi -liikelaitos s. 10–11 (poistetaan yliviivatut tekstit):

Kunta vastaa vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon järjestämisestä ja kehittämisestä alueellaan sekä vahvistaa vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen.

Nurmijärven Vesi -liikelaitos vastaa vesihuoltolain mukaisena vesihuoltolaitoksena toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan

Liikelaitoksen toiminnan tavoitteena on järjestää vesihuoltolain mukainen vesihuolto taloudellisesti ja kilpailukykyisesti sekä turvata toimintavarmuus ja pohjaveden laatu.

Kannanotto omistamiseen ja näkemys omistuksen kehittämisvisiosta

Vesihuolto on kunnalle strategisesti tärkeä omistus ja perusinfrastruktuuria, jonka tulee säilyä julkisessa omistuksessa.

Nurmijärven Vesi –liikelaitoksen toiminta yhtiötetään 1.1.2023 alkaen Nurmijärven Sähkö Oy:n tytäryhtiöksi. Yhtiö pidetään Nurmijärven Sähkö-konsernin 100 % omistuksessa ja sitä kautta edelleen kunnan omistuksessa ja täydessä määräysvallassa.

Kunta omistajana asettaa jatkossa Nurmijärven Vesi Oy:lle erilliset omistajatavoitteet, koska vesihuolto on osa kunnan strategisesti tärkeää perusinfrastruktuuria. Tavoitteet on laadittu siten, että ne soveltuvat myös yhtiömuotoiseen toimintaan.

Näkemys pidemmän aikavälin taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista (yhtiö 1.1.2023 alkaen)

- Yhtiön Liikelaitoksen tulee huolehtia vesihuollon toimintavarmuuden parantamisesta ja veden riittävydestä. Yhtiön tulee huolehtia jäteveden poisjohtamisesta ja puhdistamisesta viranomaisen vaatimusten mukaisesti.
- Yhtiö Liikelaitos varautuu saneeraustarpeeseen siten, että verkoston korjausvelka on hallinnassa ja pidemmällä aikavälillä korjausvelka vähenee.
- Hinnoittelu perustuu omakustannushinnoitteluun siten, että hinta kattaa toiminnasta aiheutuvat pääomakulut ja käyttökulut sekä varautumisen laitosten ja verkoston uudisrakentamisesta ja saneerausinvestoinneista aiheutuviin kuluihin pitkällä aikavälillä.
- Yhtiön Liikelaitoksen perimien vesihuollon maksujen tulee pysyä kohtuullisina ja kilpailukykyisellä tasolla.
- Nurmijärven Vesi Oy ei jaa osinkoa eikä se tavoittele taloudellista ylijäämää, ellei valmistautuminen suunnitteilla oleviin investointeihin tai lakisääteisiin velvoitteisiin sitä edellytä.
- Yhtiön tulee hakea synergiaetuja ja toimintojen tehostumista konsernitasolla Nurmijärven Sähkö Oy:n kanssa.
- Yhtiö Liikelaitos toimii kiinteässä yhteistyössä kunnan maankäytön, kaavoituksen ja kunnallistekniikan sekä muiden toiminta-alueensa verkonrakentajien kanssa.

Tavoitteet, joista liikelaitoksen tulee raportoida:

- Vesi- ja jätevesimaksujen taso (vertailu alueellisesti)
- Asiakastytyväisyys
- Tilikauden tulos
- Investointien tulorahoitus (%)
- Omavaraisuusaste (%)
- Korvaus peruspääomasta (%)
- Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus

Tytäryhtiöt / Nurmijärven Sähkö Oy -konserni s. 14–15 (poistetaan yliviivatut tekstit):

Nurmijärven Sähkö -konsernin muodostavat emoyhtiö Nurmijärven Sähkö Oy sekä emoyhtiön täysin omistama tytäryhtiö Nurmijärven Sähköverkko Oy. Nurmijärven kunnan omistusosuus konsernista on 100 %. Yhtiön tehtävänä on toimia paikallisena energiayhtiönä, joka tarjoaa

asiakkailleen kilpailukykyisesti hinnoiteltua sähkönsiirtoa ja kaukolämpöä. Yhtiö toimii neljässä liiketoiminnassa; verkkoliiketoiminta, lämpöliiketoiminta, sähkönsiirto ja sähköntuotanto.

Miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan

Yhtiöllä on strateginen tehtävä elinvoiman edistämiseksi, huoltovarmuudessa ja paikallisen energiainfrastruktuurin ylläpitämisessä. Yhtiön tehtävänä on rakentaa, hallinnoida ja ylläpitää toimintavarmaa ja kustannustehokasta sähkönjakelu- ja kaukolämpöverkostoa toiminta-alueellaan sekä edistää siirtymistä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa osallistumalla päästöttömiin energiatuotantohankkeisiin silloin, kun se on taloudellisesti perusteltua.

Kunnalla on omistajana Nurmijärven Sähkö -konsernissa tuotto-odotuksena saada yhtiöstä vuosittain tuottoa sijoittamalleen pääomalle ennakoitavan ja tasaisen osinkotuoton muodossa.

Kannanotto omistamiseen ja näkemys omistuksen kehittämisvisiosta

Nurmijärven Sähkö Oy säilyy kunnan 100 % omistamana tytäryhtiönä.

Yhtiöllä oleva sähkönjakeluverkko on kunnalle strategisesti tärkeä omistus ja perusinfrastruktuuria, jonka tulee säilyä julkisessa omistuksessa.

~~Kaukolämpöliiketoiminnan osalta on mahdollista eriyttää yhtiö omaksi yhtiöksi ja luopua yhtiön vähemmistöosuudesta, mikäli se on perusteltua kunnan kokonaisedun kannalta. Sähkönsiirto ei ole omistajan kannalta strateginen osa yhtiön liiketoimintaa.~~

Näkemys pidemmän aikavälin taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista

- Nurmijärven Sähkö Oy toimii konsernina, jonka toiminta perustuu liiketoiminnallisesti kannattavaan liiketoimintaan. Mahdollisista tappiollisista liiketoiminnoista on pyrittävä luopumaan. Yhtiön palveluiden hinnoittelu perustuu siihen, että yhtiön tarvittavat investoinnit on mahdollista toteuttaa ja kuntaomistajalle voidaan maksaa kohtuullista osinkoa.
- Nurmijärven Sähkö Oy:n tavoitteena on varmistaa, että sähkön toimitusvarmuus on hyvä ja siirron hinnoittelu säilyy kohtuullisena.
- Tavoitteena on pitää konsernin pitkänajan liikevoitto kestävällä tasolla, joka mahdollistaa nykytasoinen osinkojen maksun kunnalle. Tavoitteena on saada vuosittain 6–12 % sijoitetun pääoman tuotto.
- Nurmijärven Sähkö -konserni tukee toiminnassaan kunnan ympäristötavoitteita ja päästötöntä energiantuotantoa lisätään silloin kun se on taloudellisesti kannattavaa.
- ~~Yhtiön tulee hakea synergiaetuja ja toimintojen tehostumista konsernitasolla Nurmijärven Vesi Oy:n kanssa.~~
- Yhtiö toimii kiinteässä yhteistyössä kunnan maankäytön, kaavoituksen, kunnallistekniikan ja tilapalvelujen sekä muiden toiminta-alueensa infratoimijoiden kanssa.

Tavoitteet, joista yhtiön tulee raportoida:

Taloudelliset

- Sähkön siirtohintaa (vertailu maan keskiarvoon)
- Kaukolämmön hinta
- Liiketulos
- Omavaraisuusaste
- Sijoitetun pääoman tuotto %
- Yhtiön maksamat vuosittaiset osingot

Toiminnalliset

- Kotimaisen energian osuus kaukolämmön tuotannosta

Kiinteistö Oy Klaukkalan Säästökeskus s. 22:

- sivulta 22 poistetaan lause ”Kiinteistön kunto on kriittisen huono ja”.

Arto Hägg oli poissa esteellisenä (hallintolaki 28.1 § 5 kohta; yhteisöjäävi, Nurmijärven Sähkö Oy:n hallituksen jäsen) osallistumaan asian käsittelyyn ja päätöksenteon ajan Nurmijärven Sähkö Oy:n ja Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen osalta klo 17.09–17.26.

Valtuusto 28.02.2022 § 15
759/00.01.02.00/2021

Esitys

Kunnanvaltuusto hyväksyy Nurmijärven kunnan omistajapolitiittiset linjaukset liitteen mukaisesti.

Käsittely

Harri Lepolahti esitti Sirkka Rousun ja Leni Pispalan kannattamana, että Nurmijärven Kodit Oy:n osalta viidennestä kappaleesta poistetaan sanat ”palvelutalojen sekä”, jolloin tekstiksi jää ”Yhtiöön perustoimintaan kuulumattomien liike- ja toimitilojen omistamisen ja hallinnoinnin osalta selvitetään vaihtoehtoisia omistus- ja organisointimalleja.”

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto ei ole asiasta yksimielinen, joten asiasta on äänestettävä.
Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen:

JAA = kunnanhallituksen esitys
EI = Harri Lepolahden esitys

Äänestyksen tulos:

JAA 29 ääntä
EI 21 ääntä
TYHJÄ 1 ääni

Äänestyksen tuloksena kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen äänin 29–21–1.
Äänestysluettelo on päätöksen liitteenä.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen.